

NORRA SKOLAN

Plan

mot:

kränkande behandling, diskriminering och trakasserier

Ht 2019 – Vt 2020

Innehållsförteckning

1. Grunduppgifter	3
2. Delaktighet	3
3. Utvärdering.....	4
4. Främjande insatser.....	4
5. Kartläggning.....	5
6. Förebyggande åtgärder.....	5
7. Rutiner för att tidigt upptäcka och åtgärda.....	7
 BILAGOR	
1. Begrepp	8
2. Diskrimineringsgrunderna.....	9

1. Grunduppgifter

Verksamhetsformer som omfattas av planen

Förskoleklass – åk 5, fritidshem och fritidsklubb

Ansvariga för planen

Rektor Lena Medin i samförstånd med skolans elevhälsoteam

Vision

- Kunskap med lustfyllt lärande, där alla lyckas

Syftet

- Att främja elevers lika rättigheter
- Att förebygga och motverka alla former av kränkning, diskriminering och trakasserier
- Att tidigt reagera på och vidta åtgärder mot kränkning, diskriminering och trakasserier

Mål

- Alla elever trivs och känner sig trygga på Norra skolan
- Ingen elev på Norra skolan är utsatt för kränkning, diskriminering, trakasserier (se definition av begreppen i bilaga)

Planen gäller från

19-08-22

Planen gäller till

20-08-21

2. Delaktighet

Elevernas delaktighet genom

- Klassråd
- Elevråd
- Utvärdering
- Kontinuerliga samtal
- Elevenkäter
- Enskilda intervjuer vid behov
- Utvecklingssamtal

Vårdnadshavarnas delaktighet genom:

- Föräldraråd (repr från varje klass, men samtliga föräldrar bjuds in till alla föräldraråd)
- Skol- och fritidshemsenkät
- Utvecklingssamtal
- Föräldramöten
- Veckobrev
- Behovsbaserad kontinuerlig kommunikation

Personalens delaktighet genom:

- Husmöten
- Tisdagsmöten
- Arbetslag
- Lärgrupper
- Medarbetarsamtal
- Studiedagar

Förankring av planen

Halv- till hel studiedag för all personal, veckan innan eleverna påbörjar höstterminen
Genom att de första två månaderna på ht arbeta fokuserat utifrån plan mot kränkning/
diskriminering och ordningsregler med eleverna. Därefter kontinuerligt arbete. Tydlig
kommunikation med vårdnadshavarna.

3. Utvärdering

Årets plan ska utvärderas senast
2020-06-01

Beskriv hur årets plan ska utvärderas

Utvärdering och analys sker i maj- juni då all verksamhet utvärderas och dokumenteras i
kvalitetsredovisning. All personal, elever och föräldrar lämnar kontinuerligt synpunkter vid olika
forum. Sammanställning görs av specteamet i ledning av rektor.

Ansvarig för att årets plan utvärderas

Specteamet och EHT i ledning av rektor.

4. Främjande insatser

Vad	Ansvarig	När
Undervisning skola-fritidshem: demokratiska och relationsskapande förhållningssätt och undervisningsformer	All personal	Alltid
Tydlig organisation, tydliga rutiner	Rektor	Kontinuerligt
Uppföljning regler, elever, rutiner	Rektor, all personal	Tisdagsmöte varje vecka
Arbeta igenom plan mot kränkning och diskriminering samt ordningsregler med elever	Pedagoger	September-oktober fokuserat, därefter kontinuerligt
Husmöten: Fokus på gemensam förståelse av Norra skolans kvalitetsplan	Rektor Specped EHT	6 gånger/läsår
Samtliga arbetslag arbetar fokuserat kring kooperativt ölärande och PAX	Arbetslagen	Kontinuerligt
HASP (hälsa, arbetsmiljö, självkänsla, prestation) samtal och övningar, åk 4	Kurator, skolsköterska, klasslärare åk 4	Ht 18/ vt 19

Fadderverksamhet: relationsskapande aktiviteter i blandade åldersgrupper	Respektive faddergrupp	Kontinuerligt
Rastvärdar	All personal	Alla raster
Klassråd	Klasslärare	Minst varannan vecka
Elevråd	Rektor	En gång per månad
Öppet hus; eleverna bjuder in föräldrar en kväll, syfte: att visa upp skol-, fritidsarbete. "Norra skolan, ansiktet utåt"	Rektor, all personal, elever	Maj
Föräldraråd samt angelägen temakväll med föreläsning	Rektor	Fyra gånger/år samt en temakväll
Kultur, skapande skola	Kulturansvarig	Kontinuerligt
Friluftsdagar	Idrottslärare	En dag per termin
Rastaktiviteter	Fritidspedagoger	Kontinuerligt

5. Kartläggning

Kartläggningsmetoder

- Enkäter
- Intervjuer
- Observation
- Kartläggning genom dokumentation på specifika blanketter, utifrån fastställda rubriker
- Enskilda samtal, gruppsamtal

6. Prioriterade förebyggande åtgärder 2019-2020

Mål:	Åtgärd:	Ansvarig:	När:	Utv
Trygg och lustfylld skolgårdsmiljö	Rastvärdar <ul style="list-style-type: none"> ▪ Reflexväst ▪ Tydlig roll; lyhörda och i ständig rörelse ▪ Bestämd plats t ex baksidan 	All personal EHT	Alltid	Kont
Lustfylld rast med delaktighet och ansvar	Organiserade rastlekar/ Lekbua	Fritidspedagoger samt:	Periodvis Utvärderas kontinuerligt	

Alla elever känner trivsel och trygghet	Arbete med ordningsregler samt plan mot kränkning och diskriminering i klasser, fritids- och faddergrupper	All personal	Intensivt arbete första två månaderna Utvärderas kontinuerligt
	Fortsätta utveckla fadderverksamheten	Arbetslagen	Kontinuerligt
Personalen har en gemensam förståelse kring innebörden av Plan mot kränkning diskriminering och trakasserier. Personalen har en gemensam förståelse och samsyn kring, frågor som uppkommer i vardagsarbetet	Främjande och förebyggande kompetensutveckling via EHT : psykolog, sjuksköterska, specialpedagog och kurator Kollegialt lärande	Rektor EHT	Vid arbetslag, handledning, husmöten och tisdagssmöten för samtlig personal.

7. Rutiner för att tidigt upptäcka och åtgärda

Rutiner för att utreda och åtgärda när elev kränks

Konflikter sker mellan barn och det ingår i det pedagogiska arbetet att stötta dem i konfliktlösning.

Om personal som arbetar i skolan/fritidshemmet/klubben (även t ex köks- och städpersonal) ser, eller på annat sätt får signaler/kännedom om att ett eller flera barn utsätts för någon form av diskriminering och eller kränkning/trakasserier, har de skyldighet att ingripa samt informera ansvarig personal kring eleverna.

Elever och föräldrar ska i första hand vända sig till ansvarig personal annars direkt till rektor.

Detsamma gäller om en elev anser sig ha blivit utsatt för diskriminering, kränkning/trakasserier av en vuxen

Östersunds kommun använder DF Respons, ett digitalt system, för dokumentation av kränkning och diskriminering. All personal ska följa den arbetsgång som ingår där, vid tveksamhet/frågor etc, kontaktas specialpedagog och/eller rektor

Steg 1

Händelsen anmäls i DF Respons.

Steg 2

Anmälan går direkt till rektor, som antingen avslutar ärendet eller skickar det vidare för utredning

Steg 3

Utredning genomförs av ansvarig utredare, utsedd av rektor

Steg 4

En anmälan som avser att personal har kränkt elev, utreds alltid av rektor

Steg 5

Ärende följs vid behov upp av ansvarig utredare

Steg 6

I fall av allvarliga och/eller upprepade kränkningar/diskriminering/trakasserier, avgör rektor om ärendet kräver disciplinära åtgärder, kontakt med personalavdelning och/eller ska anmälas till annan myndighet, t ex polisen

1. Begrepp

Diskriminering

Diskriminering är när skolan på osakliga grunder behandlar en elev sämre än andra elever och behandlingen har samband med diskrimineringsgrunderna kön, könsidentitet eller könsuttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning, eller ålder.

Diskriminering kan vara antingen direkt eller indirekt.

Direkt diskriminering

Med direkt diskriminering menas att en elev missgynnas och det har en direkt koppling till någon av diskrimineringsgrunderna. Ett exempel kan vara när en flicka nekas tillträde till ett visst gymnasieprogram med motiveringen att det redan går så många flickor på just detta program.

Indirekt diskriminering

Indirekt diskriminering sker när en skola tillämpar en bestämmelse eller ett förfaringsätt som verkar vara neutralt, men som i praktiken missgynnar en elev på ett sätt som har samband med diskrimineringsgrunderna.

Om exempelvis alla elever serveras samma mat, kan skolan indirekt diskriminera de elever som på grund av religiösa skäl eller på grund av en allergi behöver annan mat.

Trakasserier

Trakasserier definieras i diskrimineringslagen som ett uppträdande som kränker en elevs värdighet och som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna (jämför kränkande behandling nedan). Det kan bland annat vara att man använder sig av förlöjligande eller nedvärderande generaliseringar av till exempel ”kvinnliga”, ”homosexuella” eller ”bosniska” egenskaper. Det kan också handla om att någon blir kallad ”blatte”, ”mongo”, ”fjolla”, ”hora”, eller liknande. Det gemensamma för trakasserier är att de gör att en elev eller student känner sig förolämpad, hotad, kränkt eller illa behandlad.

Kränkande behandling

Kränkande behandling definieras i skollagen kapitel 6, som ett uppträdande som kränker en elevs värdighet, men som inte har samband med någon diskrimineringsgrund.

Gemensamt för trakasserier och kränkande behandling är att det handlar om ett uppträdande som kränker en elevs värdighet. Några exempel är behandling som kan vara slag, öknamn, utfrysning och kränkande bilder eller meddelande på sociala medier (till exempel Facebook).

Både skolpersonal och elever kan agera på ett sätt som kan upplevas som trakasserier eller kränkande behandling.

Exempel på händelser som kan vara det som i lagen benämns kränkande behandling

- Majsan blir ofta kontaktad via Facebook av elever på skolan. Där kallar de henne ”pucko” och ”tjockis”. De har också lagt ut bilder av Majsan på facebook. Bilderna har tagits i duschen efter idrotten.
- Charlie är stökig i klassrummet och vill inte lugna ner sig trots lärarens tillsägelse. Ett gräl som uppstår emellan dem slutar med att läraren ger Charlie en örfil.
- Mikael har slutat fråga om han får vara med och leka på rasterna. Han är hellre

ensam än att behöva höra de andra säga att han inte får vara med. Skolans personal tror att Mikael är ensam för att han tycker om det. ”Han är en ensamvarg”, säger klassläraren. Mikael orkar inte förklara hur det egentligen ligger till.

Sexuella trakasserier

Trakasserier kan också vara av sexuell natur. De kallas då för sexuella trakasserier. Det kan handla om beröringar, tafsningar, skämt, förslag, blickar eller bilder som är sexuellt anspelade. Det kan också handla om sexuell jargong. Det är personen som är utsatt som avgör vad som är kränkande.

Repressalier

Personalen får inte utsätta en elev för straff eller annan form av negativ behandling på grund av att eleven eller vårdnadshavaren har anmält skolan för diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling. Det gäller även när en elev, exempelvis som vittne, medverkar i en utredning som rör diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling.

2. Diskrimineringsgrunder

Kön

Med kön avses enligt diskrimineringslagen att någon är kvinna eller man. Exempel på händelser som kan vara diskriminering och trakasserier:

- Eleonora vill göra sin praktik på en målarfirma, men studie- och yrkesvägledaren avråder henne med argumentet ”Det är för hårt arbete för en tjej”. [diskriminering]
- Pecka blir retad av kompisarna på fritidshemmet för att han är den ende killen som valt att gå med i dansgruppen. [trakasserier på grund av kön]
- Några elever på skolan sprider ett rykte om Kerstin, att hon betar sig som en hora och hånglar med vem som helst. [sexuella trakasserier]

Etnisk tillhörighet

Med etnisk tillhörighet menas enligt diskrimineringslagen nationellt eller etniskt ursprung, hudfärg eller annat liknande förhållande.

Alla människor har en etnisk tillhörighet. En person som är född i Sverige kan vara rom, same, svensk, kurd eller något annat. En och samma person kan också ha flera etniska tillhörigheter. Exempel på händelser som kan vara diskriminering eller trakasserier:

- En skola med många elever med annan etnisk tillhörighet än svensk ger förtur åt etniskt svenska barn vid antagning av nya elever för att inte få en alltför segregerad elevgrupp. [diskriminering]
- Kurt, som är svart, får många kommentarer från de andra eleverna om sitt hår och sin hudfärg. Många vill ta och känna på honom. Klassföreståndaren avfärdar honom med att ”Ja, men du vet ju att du är annorlunda. Det är klart att de andra är nyfikna på dig. De menar ju inget illa”. [trakasserier]
- Ritva är bäst i klassen på svenska. Hon är aktiv på lektionerna och har alla rätt på proven. Läraren vill inte ge Ritva A, då svenska inte är hennes modersmål. [diskriminering]

Religion eller annan trosuppfattning

Diskrimineringslagen definierar inte religion eller annan trosuppfattning. Enligt regeringens proposition (2002/03:65) bör endast sådan trosuppfattning som har sin grund i eller samband med en religiös åskådning som till exempel buddism eller ateism omfattas av diskrimineringskyddet. Andra etniska, politiska eller filosofiska uppfattningar och värderingar som inte har samband med religion faller utanför.

Exempel på händelser som kan vara diskriminering eller trakasserier:

- Harald, vars familj är med i Pingstkyrkan, blir ofta retad för det av några klasskamrater. De säger det på skämt, men han tycker inte att det är roligt. [trakasserier]
- Läraren nekar Leila att bära huvudduk på SFI-undervisningen med motiveringen (huvudduk är ett tecken på kvinnoförtryck”. Det innebär att Leila utestängs från sin utbildning. [diskriminering]
- Justina är judinna. En dag har någon ristat ett hakkors på hennes skåp. [trakasserier]

Funktionsnedsättning

Med funktionshinder menas i diskrimineringslagen varaktiga fysiska, psykiska eller begåvningsmässiga begränsningar av en persons funktionsförmåga som till följd av en skada eller sjukdom fanns vid födelsen, har uppstått därefter eller kan förväntas uppstå. DO använder sig av Handisams (Myndigheten för handikappolitisk samordning) beteckning funktionsnedsättning – och inte funktionshinder, eftersom hindren finns i samhället och inte hos personen.

Exempel på händelser som kan vara diskriminering eller trakasserier:

- På skolavslutningen ropade skolans rektor upp alla elever individuellt och tackade av var och en förutom särskoleklassen, som hon ropade upp som grupp. [diskriminering]
- Evas pappa har en CP-skada. Hon blir arg och ledsen när andra elever i skolan ropar ”Din pappa är jävla CP.” [trakasserier]
- Knut, som har ADHD, blir utkörd från klassrummet för att han inte kan sitta still. Han lämnar hela tiden sin plats. En dag klarar lärarvikarien inte av situationen utan skickar hem Knut med orden ”ADHD-barn borde inte få gå på högstadiet!” [diskriminering och trakasserier]

Sexuell läggning

Med sexuell läggning avses enligt diskrimineringslagen homosexuell, bisexuell eller heterosexuell läggning.

Exempel på händelser som kan vara diskriminering eller trakasserier som har samband med sexuell läggning:

- Några elever i skolan brukar vara elaka mot Maud på många olika sätt. Oftast kallar de henne ”äckliga lebb”. [trakasserier]
- Det har gått bra i skolan för Jerry tills hans två pappor kom på besök. Efter det har han svårt att få vara med i grupparbeten och ibland får han jobba ensam. Jerry vill inte vända sig till sin lärare eftersom läraren ser att de andra fryser ut honom, men inte gör något. [trakasserier]
- På skolan ordnas en avslutningsbal. Birgitta och Ulla-Karin, som är ett par, får inte dansa

den första uppvisningsdansen tillsammans. [diskriminering]

Könsidentitet eller könsuttryck

Med könsöverskridande identitet eller uttryck avses enligt diskrimineringslagen att någon inte identifierar sig som kvinna eller man eller genom sin klädsel eller på annat sätt ger uttryck för att tillhöra ett annat kön.

Diskrimineringsombudsmannen har valt att använda sig av begreppen könsidentitet eller könsuttryck eftersom lagens begrepp könsöverskridande identitet eller uttryck signalerar att det som skyddas är en avvikelse från "det normala".

Diskrimineringsgrunden ska inte förväxlas med grunden sexuell läggning. Transpersoner kan vara såväl homo-, bi- som heterosexuella.

Exempel på händelser som kan vara diskriminering eller trakasserier:

- Klas blir förlöjligad och hånad av en grupp killar i skolan eftersom han sminkar sig med mascara och läppglans. [trakasserier]
- Kim, som har svårt att identifierar sig som pojke såväl som flicka, söker upp skolkuratoren på sitt gymnasium för att tala om problem i familjen. Skolkuratoren ifrågasätter Kims könsidentitet och istället för att få prata om sina problem hemma, måste Kim förklara och försvara sig. [diskriminering]
- Algot, som klär sig i kjol och klänning, blir utfrysad av de andra tjejerna från skolans tjejtoalett eftersom de tycker att Algot är för mycket kille för att få gå in där. [trakasserier]

Ålder

Med ålder avses enligt diskrimineringslagen uppnådd levnadslängd.

Skyddet mot åldersdiskriminering omfattar alla, unga som gamla. Åldersnormen kan se olika ut i olika sammanhang, men generellt drabbas yngre och äldre av diskriminering på grund av ålder. Skyddet gäller alltså även i skolan.

Det är dock tillåtet att särbehandla på grund av ålder, till exempel om särbehandlingen är en tillämpning av skollagen.

Exempel på händelser som kan vara trakasserier:

- Sven är ett år yngre än sina klasskamrater och blir ofta retad på grund av detta. [trakasserier]
- Guns pappa är mycket äldre än de andra papporna i hennes klass. Hon blir sårad när de andra klasskamraterna skämtar om det. Hon har sagt ifrån att hon blir ledsen, men de fortsätter i alla fall. [trakasserier]